

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

**FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA VÝTVARNÉ KULTURY**

**KNIŽNÍ DESIGN - SÉRIE ILUSTRACÍ A VIZUÁL PRO
LITERÁRNÍ DÍLO
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE**

Lucie Tůmová

Vizuální kultura se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: MgA. et Mgr. Stanislav Poláček

Plzeň 2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 30. června 2017

.....
vlastnoruční podpis

Tímto bych chtěla poděkovat svému vedoucímu práce, panu MgA. et Mgr. Stanislavu Poláčkovi, za jeho ochotu, cenné rady a pomoc při vypracovávání této bakalářské práce.

V Plzni, 30. června 2017

.....
vlastnoruční podpis

Anotace:

Cílem této bakalářské práce bylo vytvořit 20 ilustrací, přebal a maketu knihy k vybranému literárnímu dílu. Tím se stala kniha *Hvězdný prach* od Neila Gaimana. Technikou kresby fixem na malý formát a jeho následným zvětšováním a úpravou v počítači vytvářím obrazy hrubého charakteru pracující s linií a šrafurou. Součástí přípravy makety knihy je i vlastnoruční typografická úprava sazby, grafické řešení layoutu a návrh přebalu, korespondující se vzhledem ilustrací.

Teoretická část se zabývá především procesem tvorby, vlivem inspiračních zdrojů a historií české knihy a její vizuální podoby.

Klíčová slova: ilustrace, kniha, knižní design, kresba, typografie

Annotation:

The main aim of this thesis was to create 20 illustrations, cover and model of book on chosen literary work. I chose *Stardust* by Neil Gaiman. I create pictures of rough character working with line and hatching by drawing with marker on small format and consequent PC editing and zooming. Part of preparation of book model is also typographic adjustment of fonts, graphic design of layout and cover design corresponding with appearance of illustrations. Theoretical part deals with creation process influence of inspirational sources and history of the Czech book and its visual style.

Key words: illustration, book, book design, drawing, typography

OBSAH

1 ÚVOD	2
2 KNIHA A KNIŽNÍ GRAFIKA V ČESKÝCH ZEMÍCH	3
2.1 Počátky knihy.....	3
2.2 Vynález knihtisku	4
2.3 Kniha ve službách národního obrození.....	5
2.4 Hnutí za krásnou knihu.....	6
2.5 Podoba české knihy 2. poloviny 20. století.....	8
2.6 Současnost.....	10
3 VÝBĚR KNIHY	11
4 HVĚZDNÝ PRACH.....	13
4.1 Děj.....	13
4.2 Neil Gaiman.....	16
5 INSPIRACE.....	17
5.1 Nikkarin.....	18
5.2 Craig Thompson.....	18
5.3 Martin Pecina	19
6 ILUSTRACE.....	20
6.1 Výběr techniky.....	20
6.2 Formát.....	21
6.3 Obsah ilustrací.....	22
6.4 Stylizace.....	23
6.5 Barevnost.....	24
7 MAKETA KNIHY A JEJÍ GRAFICKÁ ÚPRAVA.....	25
7.1 Formát.....	25
7.2 Vnitřní struktura knihy	25
7.3 Sazba a písmo.....	26
7.4 Papír a vazba	27
7.5 Obal a předsádka	27
8 ZÁVĚR.....	29
9 RESUMÉ	30
10 ZDROJE	31
11 OBRAZOVÉ PŘÍLOHY	33

1 ÚVOD

Kladný vztah ke knize mi byl dán prakticky od dětství díky množství leporel a dětských publikací, kterými mne rodina zahrnovala. Můj obdiv k psanému slovu v současnosti pramení hlavně z umění kvalitní spisovatelské práce. Ale přestože se říká „nesud' knihu podle obalu“, je obálka, ilustrace a grafické zpracování to, co vás k ní přivede a co si při vzpomínce na ni vybavíme jako první – a to nejen v dětství, ale i v dospělosti. Nápaditý design navíc může pomoci dát literárnímu dílu nový rozměr a kouzlo krásné „fyzické knihy“ je požítkem, který moderní média těžko mohou nahradit. Symbióza mezi těmito dvěma uměleckými odvětvími – výtvarným a literárním - mne vždy fascinovala a byla jedním z důvodů výběru tématu mé bakalářské práce. Vývoj knihy a knižní grafiky v kontextu českých zemí je jedním z pojmů, kterým se budu v počátku teoretické části věnovat.

Konkrétně ilustrace je oborem, který mi není zcela neznámý, a přestože je v mém výtvarném projevu neustále co zdokonalovat, ráda vytvářím vlastní kreslené interpretace příběhu, který spisovatel vypráví. Hledání techniky a způsobu vyjádření však v tomto případě nebylo tak jednoduché a úzce souviselo s problematikou výběru knihy, která mu předcházela. Tuto fázi praktické části zde budu více rozvíjet a reflektovat její důsledky, které definovaly konečnou podobu knihy. Kromě procesu vzniku ilustrací a vlivu inspiračních zdrojů se hodlám věnovat typografickému zpracování a grafickému rozložení knihy, což byly činnosti, jejichž znalost bylo kvůli delšímu časovému rozmezí od posledního kontaktu s nimi třeba značně oprášit.

Výsledkem celé práce je soubor 22 ilustrací k publikaci *Hvězdný prach* od Neila Gaimana a maketa knihy s ručně upravenou sazbou, layoutem a přebalem, jejichž spojovacími prvky je kresebný charakter a barva obrazového doprovodu publikace. Následující kapitoly mapují především průběh tvorby, obsahují myšlenkové pochody a klíčové momenty vzniku finálního díla.

2 KNIHA A KNIŽNÍ GRAFIKA V ČESKÝCH ZEMÍCH

Kniha je fenoménem, který svým vznikem prakticky formoval veškerou dosavadní učenost a kulturu. Jejím rozšířením pozbylo vzdělávání punc privilegia pouze pro církevní hodnostáře či vládnoucí třídy. Díky ní se mohlo shromáždit určité množství vědění v jednom svazku a takovýto svazek se pak stával jednotkou ještě většího komplexu informací – knihoven. V současnosti kniha jako objekt soupeří s dalšími médii, jako televize nebo internet a při jejich rozmachu vyvstaly obavy, aby nezanikla docela. Zdá se, že je však moderním technologiím rovnocenným soupeřem – a jedním z důvodů je podle mne právě její vzhled, její vizuální stránka a hmatatelnost. Chladnost a odtažitost počítačů a čteček zkrátka nemůže nahradit vůni čerstvě potištěného papíru, čitelnost kvalitní sazby a listování mezi stránkami střídající text a ilustraci. A konkrétně česká knižní kultura má dlouhou tradici obsahující nemálo významných aspektů a osobností. V této kapitole se hodlám zkráceně věnovat důležitým momentům vývoje české knihy a především její grafické a vizuální stránky v průběhu času.

2.1 Počátky knihy

Do dnešní podoby se kniha vyvinula z kodexu, který se jako knižní forma vžil v pozdní antice.¹ Kodex je středověká rukopisná kniha, formou svazkem spojených volných listů kladených na sebe. Používaným materiálem byly nejprve dřevěné destičky, později papyrus nebo pergamen. Stvoření středověké knihy bylo procesem drahým a náročným – to kvůli složitosti výroby pergamenu či barev a zdlouhavé práci při ručním kaligrafickém zhotovování opisů textu či zdobení iluminacemi. Grafické rozložení bylo taktéž zhotovováno samotným autorem – napřed bylo třeba si na stranách rozvrhnout místa pro text, malbu či pro komentáře, které často obklopovaly text po všech čtyřech stranách, čímž vznikala poměrně složitý útvar. Aby se dosáhlo stejnoměrného řádkování, muselo se provést vhodné linování a naznačit rozměry textu – zrcadlo – pomocí drobných vpichů na okrajích stránek, vždy najednou pro více

---

¹ BALEKA, Jan. *Výtvarné umění: výkladový slovník: (malířství, sochařství, grafika)*. 1. vyd. Praha: Academia, 1997. ISBN: 80-200-0609-5, str. 172

listů. Hlavními vizuálními prvky středověké publikace byla kaligrafie textu, plošné dekorace, ornamenty a bohatě zdobené iniciály. Díky komplikovanosti vzniku byla kniha objektem ctěným a váženým, a vzhledem k tomu, že souvisela především s liturgickou církevní praxí, brala se spíše za předmět liturgického charakteru, jako například mešní roucha, relikviáře, bohoslužebné artefakty a podobně.²

2.2 Vynález knihtisku

Významným a notoricky známým milníkem pro výrobu knihy byl vynález štrasburského tiskaře Johannese Gutenberga, datovaný rokem 1440. Jedná se o techniku tisku z výšky, což znamená, že tisknouce místa formy jsou vyvýšená nad netisknouce. Barva se přenáší z formy za určitého tlaku při kontaktu s potiskovaným materiálem. Gutenbergův vynález pomohl přetvořit zdlouhavou ruční práci v efektivní a cenově výhodnější výrobní proces.

Důležitý byl také dostatek papíru – tento čínský vynález si našel cestu do Evropy kolem 12. století a objevením knihtisku se obecně prosadil a nahradil tak drahý pergamen, který zůstal výjimečnou výsadou vzácných publikací.

Co se obsahu týče, v Čechách jsou nejčastějšími knihy náboženské tematiky, ale rozmáhají se i tituly světské, například *donáty* (latinské gramatiky pro studijní účely), cestopisné spisy či historická a kronikářská vyprávění. „*Grafická povaha každého tisku těsně souvisí s jeho obsahem, a ten zase s celkovým posláním publikace, zaměřeným na konkrétní čtenářské prostředí.*“³ První objekty českého knihtisku napodobovaly charakter rukopisného kodexu, na který byli čtenáři zvyklí. Zpočátku byly bez ilustrací, hlavní vizuální složku tvořilo písmo, iniciály a úprava tištěné strany. Pokud jde o typografii, „*čeští i zahraniční tiskaři hledali vzory pro typy svých písem v písmech soudobých rukopisů a sami je ryli a odlévali. V Čechách tak převládala v druhé polovině 15. století česká bastarda, písmo s kurzivními prvky.*“⁴

---

² BOHATCOVÁ Mirjam a kolektiv. *Česká kniha v proměnách staletí*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1990. ISBN: 80-7038-131-0, str. 41

³ BOHATCOVÁ Mirjam a kolektiv. *Česká kniha v proměnách staletí*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1990. ISBN: 80-7038-131-0, str. 140

⁴ BOHATCOVÁ Mirjam a kolektiv. *Česká kniha v proměnách staletí*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1990. ISBN: 80-7038-131-0, str. 140

Později se ale obraz stává výraznou součástí knih. Převládají ilustrace tvořené dřevořezem, kvůli technické slučitelnosti s knihtiskem – vzhledem k tomu, že jde u obou technik o tisk z výšky, daly se tyto způsoby kombinovat, což umožňovalo reprodukci obrazu a textu zároveň. Dřevořez tak ovládá knižní ilustraci do 17. století. Obraz však nezabírá v knize příliš místa, objevuje se jen na frontispisech nebo titulních listech.

Zdobným a zároveň funkčním prvkem prvotisků byl dvoubarevný text – červený a černý. Červená barva sloužila k označování počátků kapitol, zvýraznění nadpisů či typografických ozdob.

Kolem 16. století si kniha začíná utvářet svébytnou podobu a strukturu. Rozšířením výroby tištěné knihy bylo třeba individuální výtisky propagovat. Obvykle se prodávaly nevázané, a tak bylo třeba na ně upozornit svou první stranou. Tak vzniká významná část knihy – titulní list, určený k reprezentaci publikace. Tiskaři také začínají označovat výtisky signety, objevuje se důslednější paginace stran, apod.⁵

2.3 Kniha ve službách národního obrození

Následující vývoj knihy určují především pokroky na poli tiskařských technologií. Začíná se kombinovat tisk z výšky a z hloubky – v knihách se objevují ilustrace tvořené formou kovorytu nebo leptu. Tiskařské lisy se inovují, vzniká rychlolis, vyvrcholením strojního vybavení bylo v polovině 19. stol. zavedení rotaček, které umožňují oboustranný tisk. Na konci 18. století objevuje pražský rodák Alois Senefelder techniku litografie, která se do vynálezu zinkografie stává jediným prostředkem k reprodukci barevných obrazů. Vznik světlotisku umožňuje tiskem reprodukovat fotografie a tónové kresby.

Na sklonku 18. století se česká kniha věnuje především cílům národního obrození. České země se snaží o znovuzrození své kultury a jazyka pomocí umění slova i obrazu oslavující jeho podstatu. Tyto ideály se angažují dokonce i v typografii. Konci 18. a počátku 19. století bylo zasvěceno úsilí o převrat v používání dosud běžného švabachu – lomeného gotického písma vzniknuvšího z volně psaného kancelářského písma, bastardy. Švabach byl problematický pro čtení, ale hlavně „*byl*

---

⁵ BOHATCOVÁ Mirjam a kolektiv. *Česká kniha v proměnách staletí*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1990. ISBN: 80-7038-131-0, str. 145

považován za písmo německé a jeho uplatňování za součást germanizace.“⁶ O jeho nahrazení latinkou – abecedou se znaky charakteristickými svými serify a okrouhlými tvary – se prosazoval především filolog František Jan Tomsa. Definitivní vítězství latinky bylo nastoleno roku 1848, kdy se čeština v učebnicích začala povinně tisknout tímto typem písma.

Ilustrace přestává být pouhou výsadou úvodních stran a početněji se rozšiřuje do obsahu knihy. Preferovanými technikami se stávají mědiryt, lept, litografie a dřevoryt. Co se obrazového doprovodu týče, začínají se pokládat základy tradice české moderní ilustrace. Jejimi důležitými osobnostmi jsou malíři Josef Mánes (1820–1871) a Mikoláš Aleš (1852–1913), kteří se stávají inspirací následujícím generacím. Výraz hledají především v lidovém umění, v lásce k vlasti a její historii. Mánesovými významnými pracemi na poli knihy jsou například ilustrace k *Rukopisu královédvorskému* nebo *Historii o Doktoru Faustovi*. Mikoláš Aleš, který doprovází díla svých přátel Karla Václava Raisa nebo Aloise Jiráska, je považován za průkopníka v oblasti ilustrace pro děti a mládež. Vydává například soubor samostatných kreseb k písním a říkadlům *Špalíček*, nebo se vtiskává do podvědomí českých školáků na přelomu 19. a 20. století *Slabikářem*.⁷

2.4 Hnutí za krásnou knihu

Přestože česká kniha 19. století má své kvality, především v ilustraci, jako celek není v zcela uspokojivém stavu. Nakladatelskou produkci charakterizovaly buď luxusní svazky s nákladnými vazbami a většinou konvenčním ilustračním doprovodem, pro běžného čtenáře cenově nedostupné – nebo neilustrované, sešitové publikace tištěné na špatném papíře.⁸ Na základě těchto podmínek vzniká v počátku 20. století Hnutí za krásnou knihu. Ovlivněno bylo anglickým výtvarníkem Williamem Morrisem, který prohlašuje knihu za umělecké dílo rovné malířství nebo sochařství, propaguje principy moderní knihy, kterými jsou jednota správně zvoleného

---

⁶ BOHATCOVÁ Mirjam a kolektiv. *Česká kniha v proměnách staletí*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1990. ISBN: 80-7038-131-0, str. 352

⁷ BOHATCOVÁ Mirjam a kolektiv. *Česká kniha v proměnách staletí*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1990. ISBN: 80-7038-131-0, str. 372

⁸ STEHLÍKOVÁ Blanka. *Cesty české ilustrace v knize pro děti mládež*. 1. vyd. Praha: Albatros, 1984, str. 13

typografického písma, grafické úpravy, ilustrací, kvalitní barvy a papíru. Kniha má být vizuálně řešena tak, aby byla adekvátní obsahu. V tomto okamžiku se upevňuje důležitost knižního grafika v procesu výroby knihy, která byla předtím upozaděna touhou nakladatelů po knize levné a ekonomicky výhodné.⁹

U nás začíná tyto myšlenky propagovat jako první Arnošt Procházka, vydavatel *Moderní revue*, tiskoviny zaměřující se na literaturu a umění. Procházka se zasazuje o novou podobu knihy a o narušení dosavadních konvencí. V roce 1908 vzniká v Praze *Spolek českých bibliofilů* – skupina knihomilů, „*kteřá si klade za cíl shromážďovat a vydávat umělecky hodnotné tisky, které mají pozvednout úroveň čtenářstva.*“¹⁰

Významným pokrokem v moderní české knize byla práce grafičky a malířky Zdenky Braunerové (1858–1934), která se hlásí k Morrisovu odkazu a navrhuje vizuální podobu pro *Pohádky máje* od Viléma Mrštíka, ve které se drží zásad jednotné úpravy krásné knihy. Dalšími neopominutelnými umělci jsou Vojtěch Preissig (1873–1944) a Karel Dyrynk (1876–1949). Oba dva byli osobnostmi, které posunuly vývoj knižní kultury vpřed – byli tvůrci prvních původních moderních českých písem, vytvořili řadu obdivuhodných knižních úprav a produkovali množství teoretických a metodických prací z oboru knihy a grafiky.¹¹ Preissig byl skvělým malířem a kreslířem, jeho dílo bylo inspirované především secesí. Preissigova téměř legendární úprava a ilustrace ke Karafiátovým *Broučkům* byla odborníky označena jako „*první moderní stylově upravená krásná česká kniha, jednotná od patitulu až po konečnou špičku, až po obálku a předsádku.*“¹² Jeho pozoruhodným činem bylo i vytvoření původního typografického písma. „*Preissigova antikva je první moderní písmo, které bylo realizováno a používáno v knihtisku.*“¹³ Karel Dyrynk vytvořil řadu funkčních a esteticky hodnotných písem, jako například *Malostranskou antikvu*

---

⁹ BOHATCOVÁ Mirjam a kolektiv. *Česká kniha v proměnách staletí*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1990. ISBN: 80-7038-131-0, str. 402

¹⁰ PECINA Martin. *Knihy a typografie*. 2. vyd. Brno: Host, 2012. ISBN: 978-80-7294-813-0, str. 25

¹¹ BOHATCOVÁ Mirjam a kolektiv. *Česká kniha v proměnách staletí*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1990. ISBN: 80-7038-131-0, str. 406

¹² STEHLÍKOVÁ Blanka. *Cesty české ilustrace v knize pro děti mládež*. 1. vyd. Praha: Albatros, 1984, str. 14

¹³ BOHATCOVÁ Mirjam a kolektiv. *Česká kniha v proměnách staletí*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1990. ISBN: 80-7038-131-0, str. 410

(1927), *Dyrynkovu latinku* (1929) nebo *Grégrovu romanu* (1930). Graficky upravoval edice na zakázku Spolku českých bibliofilů, mimo ni i řadu hodnotných titulů jako Máchův *Máj*, Erbenovu *Kytici*, Čelakovského *Ohlas písní českých a ruských* a jiné. Vydává teoretická pojednání o typografii, jako třeba *Pravidla sazby typografické*, nebo *Krásná kniha, její úprava* s ilustracemi od Vojtěcha Preissiga.¹⁴

Další podstatní výtvarníci inspirovaní secesí, kteří se uplatnili v oboru knihy a její podoby, byli Josef Váchal a František Kobliha. Spisovatele, malíře a rytce Josefa Váchala (1884–1969) mimo secese ovlivňuje i expresionismus a symbolismus. Ve svých obrazech a ilustracích zpodobňuje silné emocionální prožitky plné nejistot a životních otřesů, před kterými prchá do fantaskních světů strašidel a démonů. Preferoval ruční řemeslnou tvorbu, takže při vzniku jeho knih bylo vše původní – publikace vlastnoručně sázel, tisknul, ilustroval a vázal. Charakteristická je pro něj technika dřevorytu. Mezi jeho známé autorské knihy patří například *Nový pekelný žaltář anebo Diwové d'ábelští* či *Krvavý román*. František Kobliha (1877–1962) pracoval taktéž hlavně s dřevorytem, ale využíval jej v poetičtější symbolistním stylu, který prolínal s dekorativní květinovou výzdobou, typickou pro secesi. Ilustroval řadu českých vydání knih významných spisovatelů, jako byl Karel Hynek Mácha, Jan Neruda, Oscar Wilde a další.

2.5 Podoba české knihy 2. poloviny 20. století

Knižní kultuře 20. století udal tón opět technický pokrok na poli tiskové reprodukce – a to vynález ofsetového tisku. Ten funguje na principu litografie, kdy navlhčená místa odpuzují barvu na netisknoucích místech, tisknucí místa odpuzují vodu a namísto toho přijímají barvu. Forma nemá přímý kontakt s potiskovanou plochou, barva je z ní snímána na gumový válec a z něj se poté přenáší na papír. Ofset umožňuje rychlejší a snadnější tisk barevných obrazů a tak i větší pestrost knižní ilustrace.

Dvacáté století bylo velmi úrodné v oblasti ilustrátorů s individuálními přístupy, kteří jsou snadno rozpoznatelnými „samorosty“ a jejichž styl je i dodnes nesmazatelně vryt do paměti každého čtenáře. Jako nejznámější můžeme jmenovat ze

---

¹⁴ BOHATCOVÁ Mirjam a kolektiv. *Česká kniha v proměnách staletí*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1990. ISBN: 80-7038-131-0, str. 417

starších ročníků například Josefa Čapka, Josefa Ladu a Jiřího Trnku, z autorů druhé poloviny 20. století Adolfa Borna, Zdeňka Buriana, Radka Pilaře, Jiřího Šalamouna či Helenu Zmatlíkovou.

Co se knižního designu týče, na české grafiky působí moderní vlivy ze zahraničí, například filosofie umělecké školy Bauhaus nebo konkrétní autoři avantgardy jako je El Lisickij nebo Jan Tschichold, kteří inspirují český konstruktivismus a funkcionalismus. Grafika následuje funkci, důležitá je účelnost a jednoduchost, preferují se čisté geometrické tvary a srozumitelné symboly, užívá se výrazných písem, obzvláště grotesku (písma bez serifů).¹⁵

Vliv tohoto přístupu byl vidět například v nakladatelství Odeon (původně Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění). Za jeho zdi pracovaly řady talentovaných knižních grafiků, kteří navrhovali a upravovali publikace rozmanitými originálními způsoby. Mnozí z nich nebyli „grafici – specialisté“, pohybovali se v nejrůznějších uměleckých oborech od malby po sochařství, a přinášeli tak do knižních úprav nové podměty z volného umění. Charakteristické pro Odeon bylo vydávání edic, jejichž výtisky byly graficky jednotné a vizuálně pestré, obálky stylisticky čisté, vystavěny primárně buď na prvku písma, nebo ilustrace. Často se objevují kombinace výrazné typografie a koláže. Pozoruhodnými úpravci knih Odeonu byli například Václav Bláha, Oldřich Hlavsa, František Muzika, Zdeněk Seydl, Zdeněk Ziegler a další.¹⁶

Konkrétně Oldřich Hlavsa (1909–1995) je velkou osobností poválečné grafiky – upravuje knihu novátorskými způsoby, které dosahují úspěchů doma i v zahraničí. Jeho základním výtvarným aspektem na obálkách je písmo, někdy jen efektivně zdůrazněná litera či slovo. Hlavsa se nebojí experimentů a oprošťuje se od zavedených konvencí knižní grafiky, čímž tvaruje její budoucnost. *„Hlavsovův přístup ke knižní úpravě je formulován jako zásadní převrat ve vývoji české typografie, převrat, který byl do jisté míry očekáván a podporován ostatními tvůrci generace nastupující na*

---

¹⁵ BOHATCOVÁ Mirjam a kolektiv. *Česká kniha v proměnách staletí*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1990. ISBN: 80-7038-131-0, str. 477

¹⁶ KLÍMOVÁ Nikola (ed.). *SNKLHU ODEON 1953-1995. České knižní obálky v edičních řadách*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2016. ISBN: 978-80-87989-20-3, str. 38

rozhraní padesátých a šedesátých let, ale jemuž dal Hlavsa konkrétní podobu pro svoje vynikající znalosti a nadání.“¹⁷

Nezanedbatelně přispěli do knižní grafiky i eminentní tvůrci písem Oldřich Menhart a Josef Týfa. Menhart vytváří 21 originálních českých písem, které pronikají i za hranice naší země, Josef Týfa je zasloužilým umělcem a původcem mnohokrát oceněných písem jako *Týfova antikva a kurziva*, *antikva Academia* či písmo určené dětským knihám *Juvenis*.

2.6 Současnost

Nástupem počítačů a dalších digitálních technologií se proces tvorby knižní grafiky podstatně zjednodušil. Grafické programy, modernizované tiskárny a široká dostupnost nejrůznějších materiálů umožňuje vydávat knihy různorodého charakteru i vzhledu a dává tak tvůrcům větší svobodu v realizaci svých představ. Typografii a grafickému designu se věnuje mnoho osobností, namátkou z nejvýraznějších českých současníků například Petr Babák, Aleš Najbrt, František Štorm, z mladší generace Tomáš Brousil, Zuzana Lednická a Martin Pecina.

Stejně tak ilustrace se stává širokým odvětvím i díky výuce tohoto oboru na vysokých uměleckých školách, které stále produkují nové talenty. Rozličnost zajímavých ilustrátorských přístupů nabízí například nakladatelství Meander, které se specializuje na dětské knihy a jehož publikace bývají výtvarně pestré a kreativní.

I přes technologický pokrok zůstává stejné, že krásná kniha disponuje souhrou jednotného designu s respektem k obsahu. Tvůrcům může být motivací soutěž o Nejkrásnější českou knihu, každoročně pořádanou Památkem národního písemnictví, která oceňuje nejpovedenější exempláře. Při pohledu na její vítěze je vidět, že česká knižní grafika má nejen bohatou minulost, ale i slibnou budoucnost.

---

¹⁷ BOHATCOVÁ Mirjam a kolektiv. *Česká kniha v proměnách staletí*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1990. ISBN: 80-7038-131-0, str. 544

3 VÝBĚR KNIHY

Po výběru tématu bakalářské práce bylo třeba rozhodnout o velmi podstatné věci – jaká kniha bude předmětem mé tvorby. Proces výběru se ukázal jako záležitost daleko komplikovanější, než se zprvu zdálo, což bylo poměrně frustrující, neboť na něm závisel vývoj celého projektu. V počátku jsem byla rozhodnutá pro finskou postapokalyptickou dystopii *Strážkyně pramene* od Emmi Itäranta. Vyvstaly však obavy, zda budu schopna k takovému dílu vytvořit „důstojný“ obrazový doprovod. Tento křehký a přitom vážný příběh vypadal příliš „dospěle“ vedle mého obvyklého stylu, který se zdál příliš dětského a ironického charakteru pro takovýto druh literatury.

Po prvním nepodařeném pokusu si bylo třeba řádně ujasnit priority. Přála jsem si ilustrovat knihu na pomezí dětského a dospělého světa. Tedy příběh, pro který se bude hodit můj charakteristický způsob tvorby, bližší spíše mladšímu čtenáři, avšak obsahující prvky atraktivní i pro čtenáře zralejší, neboť jsem netoužila ilustrovat striktně dětskou knihu. Pro tyto požadavky se zdála dokonalá další volba – *Podivný případ se psem* od Marka Haddona.

Tento příběh s detektivní zápletkou vyprávěný z pohledu autistického chlapce vypadal ideálně, neboť i přes mladého hlavního hrdinu v sobě měl vážnější podtexty, díky kterým bych se mohla pohybovat na poli zjednodušené stylizace a imaginace. Navíc je to mimo jiné jedna z mých oblíbených knih. Tato publikace však není z dějového hlediska zrovna epická, příběh se zaměřuje především na myšlenkové úvahy protagonisty a běžné situace z jeho života ozvláštněné jeho specifickým pohledem na svět. Po konzultaci s vedoucím práce MgA. Mgr. Poláčkem a na základě jeho doporučení jsem tuto možnost nakonec zavrhl a jala se hledat něco s akčnějším předpokladem.

V tomto okamžiku nastalo období inspirační pustiny – vzhledem k tomu, s jakou nadějí jsem se upjala k Haddonovu dílu, o jehož realizaci jsem již měla své představy, se nezdála žádná kniha dostatečně vhodná, aby splnila moje požadavky a zároveň nebyla příliš dějově statická. Nezbylo, než hledat v oblasti mých oblíbených autorů a doufat, že objevím něco, co ve mně probudí zájem – což se nakonec povedlo v případě *Hvězdného prachu* od Neila Gaimana. Tato dobrodružná pohádka pro

dospělé odehrávající se ve fantasy prostředí, protknutá Gaimanovým nevtíravým humorem, byla svou podstatou asi nejbližší tomu, co jsem u objektu své práce hledala. Po dlouhém rozhodování tak mohla konečně začít fáze tvůrčí.

4 HVĚZDNÝ PRACH

Hvězdný prach je knihou, kterou jsem znala a přečetla především díky jejímu autorovi – Neilu Gaimanovi. Tento spisovatel je mistr ve svém oboru a jeho díla jsou vždy dobře vyváženou směsicí fantasy, temna a humoru. *Hvězdný prach* nebyl mojí nejoblíbenější knihou z jeho pera, cestu k němu jsem si ale nacházela právě díky neustálému kontaktu s tímto textem v procesu tvorby.

Anglický originál *Stardust* byl poprvé vydán v roce 1999 v rozsahu 250 stran. Je členěn do jedenácti oddílů včetně závěrečného epilogu, přičemž každá kapitola je uvedena krátkým popisem nebo heslem přibližujícím následující děj. Příběh je vyprávěn v er formě nezávislým vypravěčem, který se v ději pohybuje mezi osudy hlavních postav či krátkými epizodami viděnými z úhlu postav vedlejších. Příběh se dočkal i filmového zpracování, natočeného roku 2007 v režii Matthewa Vaughna.

4.1 Děj

Ve viktoriánské Anglii na ospalém venkově leží vesnička Zed', pojmenovaná podle masivní kamenné hradby, která ji odděluje od toho, co leží za ní – magické říše Elfie, které kouzla a podivné bytosti nejsou cizí a kde věci fungují na jiných zákonitostech, než jsme v našem světě zvyklí. Dostat se do Elfie není jen tak – u jediné mezery v opevnění stojí dnem i nocí stráže, které brání zvědavcům v průniku dovnitř. Tuto tradici poruší jen jednou za devět let, kdy se na louce za zdí koná podivuhodný trh.

Na jednom takovém trhu se mladý chasník a obyvatel Zdi, Dunstan Thorn, seznamuje s krásnou trhovkyní zotročenou zlou čarodějnici. Prodává Dunstanovi skleněnou sněženku výměnou za polibek a domlouvá si s ním milostnou schůzku. Po jejím proběhnutí se Dunstan vrací do Zdi a žije nadále poklidným životem, než mu za devět měsíců doručí jeden ze strážců zdi košík s malým dítětem a cedulkou s nápisem „Tristan Thorn“.

S Tristanem se setkáváme o sedmnáct let později, jako s bláznivě zamilovaným hochem. Aby získal přízeň své milované – Viktorie Foresterové – přísahá, že jí jako důkaz lásky přinese hvězdu, kterou spolu vidí padat z nebe za hranice Zdi. S pomocí otce se dostává přes stráž, získává od něj požehnání a skleněnou sněženku.

Po hvězdě však nepátrá jenom Tristan. O několik stovek mil dál umírá v opevněné věži Stormhold osmdesátý první vládce Elfie ve společnosti tří synů – Prima, Tercia a Septima, jediných přeživších z jeho sedmi mužských potomků a jedné zmizelé dcery. Aby rozhodl o dalším nástupci na trůn, nechá kouzlem zmizet královský znak moci, stříbrný řetěz s topasem. Kdo ho najde první, stane se pánem Stormholdu. S posledním výdechem ukazuje na právě padající hvězdu, což je pro syny jedinou stopou, kde kámen hledat.

Zároveň se o pádu hvězdy dozvídají tři stařeny – královny čarodějnic. Pro ty je hvězda klíčem k mládí a kráse – kdyby získaly a snědly její srdce, staly by se opět pohlednými dívkami. Ve světě za zdí totiž není hvězda pouze chladným meteoritem – na zem dopadá v podobě zářící ženy. Jedna z čarodějnic se tedy vydává na cestu, aby její srdce získala.

Tristan putuje Elfií, na cestě pomůže z nesnází jednomu skřítkovi. Ten mu za odměnu sežene babylonskou svíčku – kouzelný artefakt, který je schopen člověka dopravit na velkou vzdálenost za několik krátkých kroků – a kouzelný nepřetržitelný řetízek. Tristan se díky svíci dostává k hvězdě. Ta, zraněná a potlučená z pádu, má pramalou radost z jeho záměru, dovést ji spoutanou řetízku jako dar jeho milované. Vypráví o tom, jak byla sražena z nebe jakýmsi královským šperkem, který si omotává kolem pasu. Přes protesty se Tristan a vzpouzející se hvězda – Yvaine – vydávají na cestu.

Mezitím tři princové při honu za kamenem přespávají v hostinci. Tercius je otráven Septimem, který poté prchá.

Královna čarodějnic si obstarává dopravní prostředek koupí kozlíka a proměněním jeho majitele, Brevice, v druhého do páru. Potkává kolegyni čarodějnici, majitelku stánku se skleněnými květinami. Ta z královny pomocí lsti vyláká důvod jejího putování. Rozhněvaná královna na ni sešle kletbu, která jí zabraňuje hvězdu vidět, cítit nebo slyšet. Později pomocí kouzel zjišťuje polohu hvězdy a rozhodne se na ni připravit past. Vyčaruje na cestě hostinec, kozla a Bervise proměňuje v hostinského a kuchtičku. Spolu se svými ostrými noži čeká na hvězdu a její srdce.

Tristan a Yvaine při pochodu lesem narazí na bojujícího lva a jednorožce. Tristan rozmíšku uklidní, jednorožec se k nim připojí a veze zraněnou Yvaine na svém hřbetě. Aby si hvězda trochu odpočinula, odpoutá ji Tristan od kouzelného řetízku

a vydává se pro jídlo. Yvaine však mezitím s jednorožcem prchá. Zmoženi a unaveni se v dešti dostávají k hostinci, kde je uvítá a obslouží podezřele přátelská hostinská a podivný hostinský s kuchtičkou.

Tristan zjišťuje zmizení hvězdy a rozčilen usíná v kořenech stromu – nymfy. Ten ho později probouzí a radí mu, aby se vydal na cestu hledat kočár, který jede hvězdným směrem. Chlapec opravdu naráží na kočár řízený vznešeným pánem – prince Primem. Zastavují v hostinci. Královna čarodějnice, která ještě nestihla hvězdu zabít, se rozhodne nevídaných hostů zbavit. Posílá Tristanovi, který se ve stáji stará o koně, otrávené víno. Je zachráněn jednorožcem, který mu jej sráží z rukou. Tristan běží varovat prince, který mezitím zaregistruje u Yvaine přítomnost královského kamene. V náhlém sledu událostí čarodějnice zabíjí Prima, je zraněna při boji s jednorožcem, kterého však také usmrcuje. Yvaine a Tristan na poslední chvíli prchají s pomocí posledního zbytku babylonské svíčky.

Vzhledem k jejímu malému množství je dopraví do nebeských mračen, odkud je zachraňuje létající galeona Perdita. Na ní se chvíli zotavují a pokračují v cestě. Aby se rychleji dostali ke zdi, přemluví jistou čarodějnici obchodující se skleněnými květinami k odvozu, výměnou za Tristanovu sněženku. Aby jí během cesty nepřekážel, proměňuje čarodějnice Tristana v myš – Yvaine však jakoby neviděla, neslyšela ani necítila. S nimi v maringotce cestuje drobný spoutaný pták, který vypadá rozrušen při pohledu na Tristanovu skleněnou květinu.

Mezi troskami vyčarovaného hostince objevuje Septimus Primovu mrtvolu. Technicky je jediným dědicem trůnu, avšak zákon ho nutí pomstít bratrovu smrt. Vypátrá královnu čarodějnici, při pokusu o pomstu je však také zabit.

Tristan a Yvaine přijíždějí ke zdi. Za Tristanem přichází Viktorie Foresterová. Omlouvá se mu za přijetí jeho pošetilého slibu a oznamuje mu, že je již zasnoubená s jiným. Tristanovi to kupodivu nevadí a přeje jí štěstí. Vrací se za Yvaine a vyznává jí lásku. Mezitím se u stánku se skleněnými květinami proměňuje pták v krásnou trhovkyni a osvobozuje se ze zotročení zlé čarodějnice. V rozhovoru s Tristanem mu odhalí dvě věci – že je jeho matkou a zároveň lady Unou, dávno ztracenou dcerou pána ze Stormholdu. Tím pádem je hoch jediným žijícím mužským dědicem, což zpečetí i vlastnictví královského kamene, který mu Yvaine věnuje. Tristan však odmítá být králem ihned a několik let s Yvaine putují Elfíi za poznáním

a dobrodružstvím. Poté se vrací, Tristan vládne do své smrti a Yvaine po něm, jako věčně mladá a zářící královna smutně vzhlízející k hvězdné obloze.¹⁸

4.2 Neil Gaiman

Neil Gaiman je anglický spisovatel žijící Americe. Je znám především jako autor románů a povídek zaměřených na fantasy a sci-fi žánr, či jako komiksový scénárista. Jeho průlomovým dílem byla kultovní série grafických románů *Sandman*, na kterých spolupracoval s výtvarníkem Davem McKeanem. Jejich výtvarný svět zasazený do svébytného světa městské fantasy získal mnoho ocenění, mimo jiné se stal prvním komiksem, který dosáhl na literární cenu World Fantasy Award. Díky *Sandmanovi* je považován za uznávaného tvůrce moderního komiksu.

Mezi jeho význačné romány patří například knihy *Nikdykde*, *Hvězdný prach*, *Američtí bohové*, nebo povídková sbírka *Kouř a zrcadla*. Věnuje se i dětské literatuře, česky u nás například vyšla hororová pohádka *Koralína*. Jeho knihy mají úspěchy i na filmovém plátně, kinematografického zpracování se dočkala právě *Koralína*, *Hvězdný prach* nebo jako televizní seriál *Nikdykde*.¹⁹

---

¹⁸ GAIMAN Neil. *Hvězdný prach*. 2. vyd. Frenštát pod Radhoštěm: POLARIS, 2006. ISBN: 80-7332-077-0

¹⁹ Neil Gaiman - biography. [www.neilgaiman.com website](http://www.neilgaiman.com) [online]. Harper Collins Publishers, 2017 [cit. 15. 6. 2017]. Dostupné z: http://www.neilgaiman.com/About_Neil/Biography

5 INSPIRACE

Mojí inspirací k tvorbě se obvykle může stát cokoli, pro co se v konkrétní době nadchnu a čím se obklopuji – knihy, filmy, fotografie... Při zpětném pohledu usuzuji, že mne v případě ilustrací pro *Hvězdný prach* ovlivnili především oblíbení autoři komiksu. Působ grafických románů shledávám hlavně v jejich jednoduchosti – mám ráda zkratkovitou stylizaci komiksových postav, jejichž prostřednictvím však lze vyprávět i komplexní příběh. Přestože býval v minulosti komiks označován za pokleslé umění určené pouze pro krátkodobé rozptýlení nekulturního ducha, v němž byla zkratka a karikatura viděna spíše jako známka plytkosti, prožívá toto odvětví obrodu. Mnoho umělců si již uvědomuje výhody tohoto média, které umožňuje skrze sekvence obrázků a písma vyprávět neméně kvalitně než lecjaké malířské dílo. A konkrétně jednoduchost komiksového stylu má své opodstatnění. O jeho efektivitě hovoří Scott McCloud v knize *Jak rozumět komiksu*.

Tím, že zjednodušíme (zkarikujeme) obraz na únosné minimum, upřeme pozornost na důležité detaily a tak zdůrazníme jeho význam a zvýšíme jeho univerzálnost. „*Například, čím víc je tvář zkarikovaná, o tím větším počtu lidí se dá říci, že ji zobrazuje.*“²⁰ McCloud poukazuje na to, že lidé se spíše identifikují v jednoduchém piktoqramu, nežli v realistickém zpodobnění. Jelikož je naše vnímání sebe sama zkreslené, zkarikované, umíme se s jednoduchou kresbou lépe ztotožnit, což autorovi pomáhá vtáhnout příjemce do děje a umožňuje snadněji upoutat pozornost publika.

Přestože uvádím komiks jako hlavní inspirační zdroj, moje ilustrace neobsahují jeho konstrukci – nejsou sekvenčním uměním, tedy nevyprávějí příběh skrze cyklus obrazů komponovaných v několika panelech na jedné stránce (což bývá jeho obvyklá struktura). Inspiruji se především již zmiňovanou jednoduchostí a stylizací, s ohledem na konkrétní uvedené autory.

Těmito umělci jsou z českého prostředí Nikkarin, ze zahraničí Craig Thompson. Nikkarina obdivuji především pro jeho poetičnost a téměř něžnou kresbu charakteristickou svou tenkou šrafurou. Komiksy Craiga Thompsona pro mne vynikají jeho přirozeným stylem, prací s liniemi a skvělou schopností vyjádření

---

²⁰ McCLOUD Scott. *Jak rozumět komiksu*. 1. vyd. Brno: BB/art, 2008. ISBN: 978-80-7381-419-9, str. 31

emočního rozpoložení postav skrz obraz. Oba umělci produkují svá díla ručně v černobílé barevnosti. Ve svém díle, tvořeném stejnou technikou, nacházím momenty, které disponují prvky příbuznými těmto umělcům. Jejich vliv můžeme vidět v mém nekomplikovaném pojetí tváří hrdinů či prostředí, ve kterém se nacházejí.

5.1 Nikkarin

Nikkarin, vlastním jménem Michal Menšík, je český výtvarník a ilustrátor, který působí i na komiksově scéně. Narodil se roku 1987 v Prostějově. Je charakteristický svou jemnou šrafovanou perokresbou a snovými výjevy. Je zastáncem ruční kresby a tvoří především pomocí perka a tuže či fixu. Jeho nejznámějším projektem je prozatím nedokončená komiksová tetralogie *130*, z níž doteď vyšly tři díly s podtituly *Odysea* (2009), *Hodní, zlí a oškliví* (2010) a *Čas hvězdoplavců* (2015). S jeho ilustracemi a grafikami se však můžeme setkat i v knihách nakladatelství Argo, Albatros či v časopise ČILICHILI, do kterého pravidelně přispívá svými kreslenými stripy. Mezi jeho inspirační zdroje patří například francouzský kreslíř Moebius, Kája Saudek a dle jeho volné tvorby i svět počítačových her. V současnosti se věnuje čtvrtému dílu své ságy *130* a zakázkám knižní a časopisecké ilustrace.²¹

5.2 Craig Thompson

Craig Matthew Thompson je americký autor grafických románů. Mezi jeho nejznámější díla patří debut *Good-bye, Chunky Rice* (1999), *Carnet de Voyage* (2004), *Pod dekou* (česky 2005) a *Habibi* (česky 2012), za které posbíral řadu cen. Narodil se v roce 1975 v Michiganu. Vyrůstal v silně nábožensky založené rodině – tuto zkušenost využívá právě v románu *Pod dekou*. Vlastní život je mu však inspirací i pro další díla, například *Good-bye, Chunky Rice* je ovlivněn jeho vzpomínkami na dětství.

---

²¹ Nikkarin, rozhovor: V českém komiksu to zajímavě bublá. *Proudly - Život na plný úvazek* [online]. Copyright © Proudly, 2017. Všechna práva vyhrazena. [cit. 15. 06. 2017]. Dostupné z: <https://blog.proudly.cz/homepage-proudly-clanky/rozhovor-nikkarin-autor-komiksu>

Thompson nejprve pracoval jako grafický designér, po úspěchu své komiksové prvotiny se začal umění věnovat naplno.²²

Jeho doménou je černobílý komiks, ve kterém se střídá kontrast jednoduché stylizace a detailní propracované kresby. Umí výborně přiblížit pocity hrdinů svých románů skrze umné kreslené metafory, kde pracuje s podobenstvím, expresivními liniemi, nebo dokonce i náladou písma.

5.3 Martin Pecina

Svůj vzor jsem měla i při vytváření makety knihy se všemi jejími náležitostmi. Je jím Martin Pecina, český typograf, s jehož prací se můžeme běžně setkat v regálech knihkupectví. Pecinou zpracované knihy jsou snadno rozpoznatelné – bývají tvořené s citem pro čistý a přitom originální a funkční design, ve kterém se nezapře vliv Oldřicha Hlavsy. Za své práce byl již několikrát oceněn v soutěžích European Design Awards či o Nejkrásnější české knihy. V případě nejistoty v oblasti grafiky jsem nacházela inspiraci při návštěvách Pecinova webového portfolia a mnohé rady čerpala z jeho publikace o typografii.

Martin Pecina (1982) je typograf, knižní grafik a autor typografické příručky *Knihy a typografie*. Grafický design studoval na střední i vysoké škole a tomuto oboru se profesionálně věnuje již 15 let. Za tu dobu se podílel na vizuální podobě u zhruba dvou set knižních titulů. Upravuje literární díla nejrůznějších žánrů pro nakladatelství jako je Akropolis, Argo, Host, Meander, Odeon, Titanic či pro Asociaci spisovatelů, Archiv města Brna, Národní galerii v Praze a jiné. Odborně publikuje na webu a v tisku, přispívá do místních i zahraničních periodik a spravuje vlastní blog o typografii a dýmčích.²³

---

²² *Craig Thompson* [online]. Wikipedia, The Free Encyclopedia. Poslední změna 14. 5. 2017 04:56 [cit. 15. 6. 2017]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Craig_Thompson

²³ Martin Pecina - portfolio. *Book-design.eu - Martin Pecina, knižní grafika* [online]. [cit. 15. 6. 2017]. Dostupné z: <http://www.book-design.eu/martin-pecina/>

6 ILUSTRACE

6.1 Výběr techniky

Jelikož jsem k vybrané knize došla poněkud „nouzovým“ způsobem, byla i představa o technice či podobě ilustrací zpočátku nejasná. Jak jsme se dozvěděli z popisu děje, jedná se o příběh s rozpolcenou náladou – na jednu stranu disponuje pohádkovou, zasněnou atmosférou plnou tajemných stvoření, kouzel a romantiky – na druhou tu máme prvky temna a smrti (vraždy královských bratrů, smrt jednorožce, kanibalistické choutky královen čarodějnic). A je to samozřejmé – každá dobrá pohádka musí obsahovat něco dramatického zla a hrdina projít konfliktem, aby si zasloužil šťastný konec. Otázkou ovšem bylo, kterou stranou se více inspirovat a kterou v technice a v celkovém provedení zohlednit.

Nejprve jsem se uvažovala spíše nad poetičtějším stylem, kterého jsem chtěla dosáhnout pomocí akvarelu. Jeho rozpitý, zamžený charakter by skvěle dokresloval náladu scén jako je padání hvězdy, pohledy do krajin světa za zdi... K této technice se při tvorbě uchyluji nejčastěji, proto tu byl také argument zkušenosti, čili určité jistoty při jejím produkování.

Další nápadem byla plošná kresba fixem s komiksovou stylizací. Přišla mi docela logická k věkovému zaměření čtenáře, které se pohybuje v rozmezí starších dětí a mladších dospělých, což bývají hlavní nadšenci tohoto žánru. Vzhledem k tomu se zdála kresba inspirovaná komiksem pro toto publikum atraktivní a opodstatněná. Díky mé oblibě komiksových tvůrců mi byl tento výtvarný přístup velmi sympatický. Navíc se sám autor *Hvězdného prachu*, jak již bylo řečeno, věnuje i psaní scénářů ke grafickým románům – konkrétně ve fantasy sérii *Sandman*. Ilustrace v mé původní vizi měly tvořit především plochy a linie, zjednodušené na minimum, laděné maximálně do dvou barev, jedné základní – dominantní a druhé silně kontrastní, objevující se pouze v detailech.

Ani jeden z návrhů nebyl ideální. U vodových barev jsem si neuměla zcela představit podobu drastičtějších scén, plošná stylizace byla v mém podání nejistá a tomuto konkrétnímu pojetí s chudou barevností hrozilo riziko, že degraduje k tuctovosti a nudě. Přesto se mi ale zalíbila možnost využití stylizace inspirované komiksem. Vedoucí práce, MgA. Mgr. Poláček, doporučoval hledat ve vodách více

expresivních a spontánních – tedy abych odbočila ze své komfortní zóny uhlazených výtvarů. V tomto okamžiku jsem se pokoušela naladit na temnou stranu *Hvězdného prachu* – pomocí tuše a perokresby. Načrtla jsem několik skic tvrdou, nekontrolovanou linkou, snažila jsem se o abstraktní, „živočišnější“ projev pomocí rozlévání tuše a malování rukou. Zrovna tyto pokusy hodnotou nepřesáhly množství použitého materiálu, perokresba a uvolněnější rukopis ale vypadaly nadějně. Přesto jsem pořád neměla jasno. Čas jsem tedy prozatím trávila návrhy kompozic. Jednu z nich – kresbu tenkým fixem malého formátu – jsem v rámci jedné z konzultací přinesla nadměrně zvětšenou pomocí počítače, vytištěnou na digitální tiskárně. Mgr. Poláček poznamenal, že toto by mohla být cesta – vlivem nadměrného zvětšení malé kresby linie zhrubly a dostaly náboj – v kreslení na malý formát jsem si byla jistější a stylizovaný projev vypadal přirozenější. Konečným vítězem se tak stal právě tento postup. Ve finále jsou ilustrace vlastně mixem zjednodušeného stylu, který jsem si oblíbila u plošných kreseb, a tvrdší šrafury, nalezené prostřednictvím pokusů s perokresbou.

Při realizaci jsem si papír formátu A4 rozvrhla do několika okének zhruba velikosti 65x85 milimetrů, do kterých jsem ilustrace situovala. Vybrané kompozice jsem posléze oskenovala a v grafickém editoru *Adobe Photoshop* upravovala náležitosti jako konečné rozměry, jas a kontrast, odstranění případných nedokonalostí a kolorování. Finální reprodukce jsou tištěny prostřednictvím digitálního tisku na tónovaný papír formátu A3.

6.2 Formát

V začátku bylo důležité vyřešit formát ilustrací, o kterých jsem musela přemýšlet s ohledem na jejich rozložení v knize. Nabízejícím se řešením bylo prosté rozvržení jedné ilustrace orientované na výšku na jednu stranu knihy. Lákala mě však i orientace na šířku, přičemž by jedna ilustrace byla situována na dvojstranu a vyzněla tak monumentálněji. Tím ale hrozilo množství komplikací při technickém zpracování makety knihy – při vazbě k sobě nemusely strany správně přiléhat a výsledný obraz by tak mohl být nerovnoměrným umístěním deformován. Ke všemu jsem začala uvažovat o funkci ilustrace jakožto úvodu kapitoly a v případě obrazu – dvojstrany bylo v mé představě potřeba do kresby umístit název a úvodní větu kapitoly. Takové množství textu spolu se vzhledem kresby by buď nebylo čitelné, nebo působilo

překombinovaně. Na základě této úvahy jsem se navrátila k formátu na výšku, který představuje kapitolu společně s čistou textovou stranou, jak se dozvíme v oddílu o maketě a grafickém zpracování knihy.

6.3 Obsah ilustrací

Výsledných 22 ilustrací zobrazuje různé, pro mne nejvýraznější momenty z děje knihy. Zaměřuji se v nich hlavně na krajinu, interakci mezi postavami, či jejich samostatnými portréty. V ilustracích se často objevuje prvek hvězdného nebe, což je z důvodu, že se scény odehrávají především v noci. Hned v několika obrazech můžeme nalézt detail padající hvězdy, neboť v knize tento klíčový okamžik prožívá několik postav najednou ze svého vlastního úhlu pohledu v různých lokacích.

Na nejvíce ilustracích figurují hlavní protagonisté, Tristan a Yvaine. Návrh jejich podoby byl částečně předurčen jejich popisem a charakteristikou v knize, částečně mou vlastní představivostí.

„Byl kdesi na půl cesty mezi chlapcem a mužem a cítil se stejně nepohodlně v každé z těchto rolí. Vypadal, jako by se skládal hlavně z loktů a ohryzku, jeho vlasy měly barvu promočené slámy a trčely neúhledně na všechny strany v úhlech sedmnáctiletých, at' je namáčel a česal sebevíc.“²⁴

„Měla vlasy tak světlé, že byly skoro bílé, a šaty z modrého hedvábí, které se ve světle svíčky třpytilo a mihotalo. Celá se třpytila.“²⁵

Celkově u všech postav jsem zohledňovala náznaky popisu vzhledu, které uváděl autor. Jinak byly jejich návrhy spíše intuitivního charakteru než výsledkem ucelené studie – zkrátka jsem vždy načrtla postavu na základě dojmů z retrospektivního prožívání celého příběhu ve své mysli.

---

²⁴ GAIMAN Neil. *Hvězdný prach*. 2. vyd. Frenštát pod Radhoštěm: POLARIS, 2006. ISBN: 80-7332-077-0, str. 47

²⁵ GAIMAN Neil. *Hvězdný prach*. 2. vyd. Frenštát pod Radhoštěm: POLARIS, 2006. ISBN: 80-7332-077-0, str. 107

6.4 Stylizace

Jak jsem se již několikrát zmiňovala, postavy jsou kresleny ve zjednodušeném stylu, což můžeme sledovat především v oblasti obličeje. Ten bývá tvořen několika liniemi a body, a pokud přeháníme, funguje téměř na hranici piktoqramu. Jednotlivé účastníky příběhu tak rozpoznáváme hlavně díky fyziognomii, vlasům a oblečení – mužská robustnější postava Tristana s vrabčím hnízdem na hlavě oblečeného v saku, drobná ženská Yvaine s dlouhými vlasy a v rozevlátých šatech, majestátní princ Primus v kožešinovém plášti, shrbená a zchátralá královna čarodějnice... ta je poměrně identifikovatelná i ve tváři, díky síti vrásek, velkému nosu s bradavicí a hroživému výrazu. Kupodivu ale i obličej ostatních hrdinů obsahuje něco, podle čeho je lze rozeznat – a to právě nos. Pokud se na něj zaměříme, všimneme si, že má u každého svá specifika – Yvaine vlastní pršák zvednutý nahoru v téměř skluzavkovitém tvaru, Tristan se pyšní orlí skobou, stejně jako princ Primus, s kterým sdílí rodovou příbuznost. Výhoda minimalismu obličejového aparátu je, že emocionální pohnutí postav jsou snadno vyjádřitelná a čitelná. Zároveň není v konfliktu s působením šrafury a vyznívá čistým dojmem.

Při zpětné reflexi jsem si uvědomila, že použitá stylizace postav se vzdáleně podobá kreslenému pojetí člověka, jaké jsem používala v útlém dětství. Tato skutečnost mne pobavila a jako by se podvědomě vztahovala k povaze knihy, která se pohybuje na hraně pohádky a příběhu pro dospělé – stejně tak jsem „zrecyklovala“ v ilustraci svůj dětský náhled společně se současnými kreslířskými zkušenostmi.

Charakteristickými znaky kreseb je především kontrast tmavých ploch a lineární šrafury, působení světla a stínu. Objekty jsou ve scénách často obklopeny jakousi nadpřirozenou „svatozáří“. Ta má reprezentovat přítomnost magie, kouzelné bytosti, bývá neoddelitelnou součástí Yvaine, která jakožto spadlá hvězda jemně svítí neustále. Důvod záře ale má i svá praktická hlediska, a to například oddělení více stínované postavy světlou plochou, aby nezanikla v černotě pozadí. Tento způsob stínování navíc umocňuje dramatickosti a napětí.

6.5 Barevnost

Ilustrace jsem chtěla zanechat v monochromní barevnosti, aby si uchovaly čistý vzhled. Černobílá kresba mi ale sama o sobě nevyhovovala, pro pohádkovou knížku mi v této podobě připadala nevýrazná. Započala jsem tedy v programu *Adobe Photoshop* experimentovat s různými barvami. Vzhledem k námětu knihy – padající hvězdě, nočnímu nebi – se mi zalíbily tmavomodré odstíny, které nejvíce evokovaly půlnoční oblohu a zjemnily výraz ilustrací. Ve výsledku jsou ilustrace v barvě temné modři, která avšak ve fyzické tištěné podobě působí vlivem nevyzpytatelnosti tiskárny tmavěji, než byl původní úmysl. I přesto si myslím, že si stále zachovávají tajemnou a magickou atmosféru, které barva dopomohla.

7 MAKETA KNIHY A JEJÍ GRAFICKÁ ÚPRAVA

Po dokončení ilustrací zbývalo vytvořit pro ně přirozené prostředí, kterému byly určeny – tedy knihu. S tím souvisely úkoly jako výběr písma, čitelné vysázení textu, přizpůsobení grafické úpravy tak, aby dala ilustraci vyniknout a zároveň ji doplňovala. Těchto povinností jsem se ujala jak s nadšením, tak obavami, aby při chybě v jedné z těchto položek nedošlo ke zkáze celého soukolí.

7.1 Formát

Volbu formátu jsem již řešila v souvislosti s ilustracemi. Bylo však třeba vybrat konkrétní rozměry, ve kterých bude kniha vystupovat. Lehce upravený formát vycházející z A5 – 145x205 mm jsem zvolila, neboť pohodlně padnul do ruky a jeho širší plocha se hodila jak pro množství textu, tak pro povahu ilustrací. Formát A5 navíc bývá ustálenou variantou pro beletristickou literaturu.

7.2 Vnitřní struktura knihy

Rozčlenění knihy bylo prováděno s ohledem na snadnou orientaci při četbě a také zvýraznění samotných ilustrací. Vstupní část je strukturována v běžné formě – první strany tvoří patitulační stránka a titul s názvem publikace a jménem autora a nakladatelství, za nimi následuje copyrightová stránka.

Úvody kapitol jsou tvořeny ilustrací, naproti níž je strana s názvem oddílu. Ten je umístěn tak, aby opticky příjemně korespondoval s obrazovým doprovodem. Po těchto stranách vždy následuje vakát (prázdná strana) a samotný text začíná až na liché stránce. První textový blok je lehce snížen a má větší horní okraj, ozvláštněn je prvkem iniciály, která opět upozorňuje, že jde o novou část příběhu – zároveň je typická pro design pohádkových knih. Snažila jsem se, aby tyto počáteční strany působily co nejčistěji a tak se vizuálně jasně oddělily od dlouhých řad textu, díky čemuž si odpočinou i oči čtenáře. Vzhledem k rozdílné délce kapitol (kde se střídají oddíly dvacetistránkové s mnohem obsahově střídavějšími) jsou ilustrace použity opravdu jenom na úvod, neboť jsem se obávala dojmu nerovnoměrného rozložení. Na

poslední straně knihy nalezneme samozřejmě tiráž s údaji o autorovi, překladateli, nakladateli, roku vydání, apod.

7.3 Sazba a písmo

Písmo a sazba jsou prvky knihy, bez kterých by tento objekt ani neměl smysl – co s nečitelnou knihou? Proto by se jim měla věnovat dostatečná pozornost, a jak říká Martin Pecina v publikaci *Knihy a typografie* – „*Typografická úprava má být adekvátní obsahu – typografie ctí obsah.*“²⁶

Sazbu a celkovou úpravu knihy jsem prováděla v programu *Adobe InDesign*, který je standardním pracovním prostředkem, který používají i typografové z profese. V začátku jsem si rozvrhla zrcadlo sazby, což jsou rozměry a umístění textového bloku na stránce. Určila jsem vzdálenosti okrajů, přičemž zůstávám věrná klasickému pojetí, při kterém je spodní okraj lehce větší nežli horní. Dalším krokem je nastavit mřížku účaří, což je funkce, která na základě velikosti meziřádkového prokladu vytvoří linky mřížky, na kterou jsou řádky textu přitahovány tak, aby byly na každé stránce ve stejné úrovni a v průhledu se překrývaly.

Tento efekt bohužel v konečném výsledku na maketě nevidíme, neboť je tištěna digitálním tiskem, který při oboustranné reprodukci neumísťuje strany přesně ve stejné rovině. Opačně by tomu bylo v případě tisku ofsetového, který je však kvůli individuální výrobě tiskové formy nákladný a vyplatil by se pouze při velkonákladových zakázkách.

Po úvodních nastaveních jsem mohla započít s úpravou textu. Vložila jsem jej do programu, kde se rozdělil do požadovaných textových bloků. Následovalo zbavování se základních typografických nezmarů – jednopísmenných předložek či spojek na konci řádků, nežádoucích panchartů... „*Tímto termínem se označuje buď první řádek odstavce, který je vysazen jako poslední řádek na konci stránky, zatímco ostatní řádky odstavce jsou již na nové stránce (tzv. vdova), nebo naopak poslední řádek odstavce, který už se nevejde na stránku a je vysazen osamoceně na nové stránce (tzv. sirotek).* V obou případech jde o typografickou chybu, kterou je nutno odstranit.“²⁷ Toho

---

²⁶ PECINA Martin. *Knihy a typografie*. 2. vyd. Brno: Host, 2012. ISBN: 978-80-7294-813-0, str. 45

²⁷ PISTORIUS Vladimír: *Jak se dělá kniha*. 3. vyd. Příbram: Pistorius & Olšanská, 2011. ISBN: 978-80-87053-50-8, str. 96

dosahují pomocí nepatrných změn v hodnotách mezislovních mezer či šířky jednotlivých znaků.

Při výběru písma hrála nepřekvapivě roli čitelnost, ale i příjemnost vzhledu ve větší velikosti, která měla být použita v začátcích kapitol. Hledala jsem mezi serifovými typy, které jsou pro sazbu rozsáhlejšího textu nejvhodnější. „*Vodorovné serify antikvy vytvářejí na účaří a v úrovni verzáلكové dotažnice linii, která podporuje pohyb v horizontálním směru a tím i zrychluje čtení textu.*“²⁸ Pro jeho krásu i účelnost jsem nakonec použila font Comenia Text Pro, který je v knize použit v řezech Comenia Text Pro Regular, Comenia Text Pro Bold a Comenia Text Pro Italic. Jedinou písmovou rodinu používám z toho důvodu, že to bývá řešením elegantním a zároveň nejjednodušším.

Velikost písma v textu je pouze 10,5 bodu – aby to nebylo na úkor čitelnosti, zvolila jsem větší proložení řádků, a to 16,5 bodu. Osobně shledávám tento postup lepším, než předimenzovaný rozměr znaků – velký meziřádkový proklad s menším písmem sazbu prosvětlí a poslouží její srozumitelnosti stejně dobře. Samotný text je zarovnán na stránce do bloku a odstavce jsou odsazovány na vzdálenost pěti milimetrů.

7.4 Papír a vazba

Kniha je vytištěna na papír odstínu slonové kosti, gramáže 120 g/m². Vazba je typu V8 – s pevnými plátěnými deskami, šitým knižním blokem a přebalem. Není ale mým dílem – knihu sešil na zakázku knihvazač pan Radek Sobota.

7.5 Obal a předsádka

Pokud jde o přebal, jeho originální funkcí je chránit knihu proti poškození. V současnosti je však pro vydavatele a prodejce důležitější jeho funkce propagační – obálka prodává, je to první co vidíte, co pro vás bude úplně na začátku definovat knihu. V případě *Hvězdného prachu* jsem na obal chtěla použít jednu z ilustrací, která by nejvíce přibližovala děj publikace a tím i jednoduše propojila její vnitřní a vnější vzhled. Bohužel pokud mi nějaká z kreseb dostatečně charakterizovala podstatu děje,

---

²⁸ PECINA Martin. *Knihy a typografie*. 2. vyd. Brno: Host, 2012. ISBN: 978-80-7294-813-0, str. 259

nedařilo se mi k ní zajímavě zakomponovat písmo tvořící název, nebo nastal problém s jeho čitelností. Výsledky těchto pokusů vypadaly tuctově, nebo nepřehledně.

Začala jsem tedy pracovat s detaily kreseb, s jejich základním stavebním prvkem – liniemi a šrafurou. V *Adobe Photoshopu* jsem různě komponovala výřezy ilustrací, konkrétně „svatozáře“, později i výseky tváří. Pomocí jejich zrcadlení vznikaly zajímavé textury a ornamenty, které v některých případech byly vhodné i jako motiv na předsádku. Nejvíce mne zaujal abstraktní motiv, ve kterém se dílem náhody vytvořil přesně určený prostor pro titul knihy. Jeho dynamické linie působily fantaskním dojmem, který souzněl s psaným obsahem knihy a ladil s obrazovým doprovodem. Vzhledem ke komplikovanosti motivu mi ale připadalo již příliš doplňovat jej předsádkou vytvořenou stejným způsobem. Proto jsem pro ni zvolila pouze mramorovaný papír v příbuzných barevných odstínech.

8 ZÁVĚR

V úvodu jsem se zmiňovala o svém vztahu ke knize jako takové a dá se říci, že se touto prací ještě prohloubil. Díky vyzkoušení si procesu vzniku její vizuální podoby – od typografie přes ilustraci a obal – si knihy jako uměleckého objektu vážím ještě více.

Předpokládaným cílem mé bakalářské práce bylo vytvořit 20 ilustrací a jednotnou grafickou podobu libovolné publikace – v tomto případě *Hvězdného prachu* od Neila Gaimana. Vzhledem ke komplikacím při výběru té pravé knihy vyvstaly problémy i v případě volby výtvarné techniky, od které se měl odvíjet celý design. Přes tento blok jsem se dostala pomocí experimentů s oblíbenými materiály a způsoby tvorby, což nakonec vyvrcholilo v jednoduchou kresbu fixem inspirovanou komiksovou stylizací a vlastním uměleckým rukopisem z dětství. Při jejich tvorbě jsem si postupně nalézala i cestu k samotné knize, která byla zpočátku spíše nouzovým řešením. V rámci vytváření typografie jsem obnovovala svoji znalost programů k tomu určených, stejně tak i pravidel sazby. V grafické úpravě jsem se snažila o jednoduché a přitom funkční řešení, které by doplňovalo ilustrace a zároveň je nechalo vyniknout.

V teoretické části se věnuji důležitým momentům ve vývoji české knihy a její grafické podoby, která mě jakožto čtenářku české národnosti nejvíce ovlivňuje a zajímá. Posléze uvádím umělce, kteří mi byli při tvorbě inspirací – jsou jimi především autoři grafických románů. V této kapitole též uvádím důvody, proč je pro mne komiksová stylizace atraktivní. Na závěr popisuji a reflektuji celý průběh vytváření jednotlivých komponentů knihy.

Spokojený pocit při držení vlastnoručně upravené knihy v ruce je největší odměnou celé práce. Oceňuji tvůrčí svobodu, kterou mi tento projekt nabídl, zejména při vědomí, že v běžném vydavatelském procesu grafik takovou volnost nemá. Zároveň jsem se dozvěděla nové poznatky o historii výroby knihy, o namáhavosti a potřebné kreativitě dávné úlohy sazečů, typografů a grafiků. To vše působilo určitým kouzlem, které se postupnou absencí řemeslné složky v současné tvorbě knih vytrácí. Přesto je jedním z výsledků bakalářské práce touha pohybovat se v oboru knižní grafiky i v budoucnu.

9 RESUMÉ

Assumed aim my thesis was to create 20 illustrations and overall graphic style of any publication – in my case *Stardust* by Neil Gaiman. Due to complications at the selection of the right book the problems with technique of illustrations affecting the whole graphic design appeared. Over this block after many attempts I got to the simple marker drawing inspired by comic stylization with my own artistic style from childhood. While working on illustrations I found the approach to the whole book which was an emergency solution from the beginning. During working on typography I up-to-dated my knowledge of relating software and rules for fonts. I tried to choose simple and functional solution for graphic design to complete illustrations and emphasize them.

In theoretical part I deal with important moments in development of Czech book and its graphic design which affects me mostly being a Czech. Later I mention artists who inspired me – especially authors of graphic novels. In this chapter I mention reasons why the comic stylization of attractive for me. In the end I describe and reflect whole process of production of individual components of the book.

The biggest reward for this work is satisfied feeling when holding own piece of work in hands. I appreciate creativity freedom offered by this project especially with knowledge that in common publication process graphic designer does not have such a freedom. I also acquired new knowledge about book production process, about its difficulties and necessary creativity of typesetters, typographic and graphic designers with a magic consequently disappearing with absence of craft work during book production process. One of the results of this thesis is a desire to be close to book graphic design in the future.

10 ZDROJE

Seznam použité literatury

BALEKA, Jan. *Výtvarné umění: výkladový slovník: (malířství, sochařství, grafika)*. 1. vyd. Praha: Academia, 1997. ISBN: 80-200-0609-5

BOHATCOVÁ Mirjam a kolektiv. *Česká kniha v proměnách staletí*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1990. ISBN: 80-7038-131-0

GAIMAN Neil. *Hvězdný prach*. 2. vyd. Frenštát pod Radhoštěm: POLARIS, 2006. ISBN: 80-7332-077-0

HOLEŠOVSKÝ František, STEHLÍKOVÁ Blanka. *Čeští ilustrátoři v současné knize pro děti a mládež*. 1. vyd. Praha: Albatros, 1989.

KLÍMOVÁ Nikola (ed.). *SNKLHU ODEON 1953-1995. České knižní obálky v edičních řadách*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2016. ISBN: 978-80-87989-20-3

McCLOUD Scott. *Jak rozumět komiksu*. 1. vyd. Brno: BB/art, 2008. ISBN: 978-80-7381-419-9

PECINA Martin. *Knihy a typografie*. 2. vyd. Brno: Host, 2012. ISBN: 978-80-7294-813-0

PISTORIUS Vladimír. *Jak se dělá kniha*. 3. vyd. Příbram: Pistorius & Olšanská, 2011. ISBN: 978-80-87053-50-8

STEHLÍKOVÁ Blanka. *Cesty české ilustrace v knize pro děti mládež*. 1. vyd. Praha: Albatros, 1984.

THOMPSON Craig. *Pod dekou*. 1. vyd. Brno: BB/art, 2005. ISBN: 80-7341-603-4

Internetové zdroje

Craig Thompson [online]. Wikipedia, The Free Encyclopedia. Poslední změna 14. 5. 2017 04:56 [cit. 15. 6. 2017]. Dostupné z:
https://en.wikipedia.org/wiki/Craig_Thompson

Neil Gaiman - biography. *www.neilgaiman.com website* [online]. Harper Collins Publishers, 2017 [cit. 15. 6. 2017]. Dostupné z:
http://www.neilgaiman.com/About_Neil/Biography

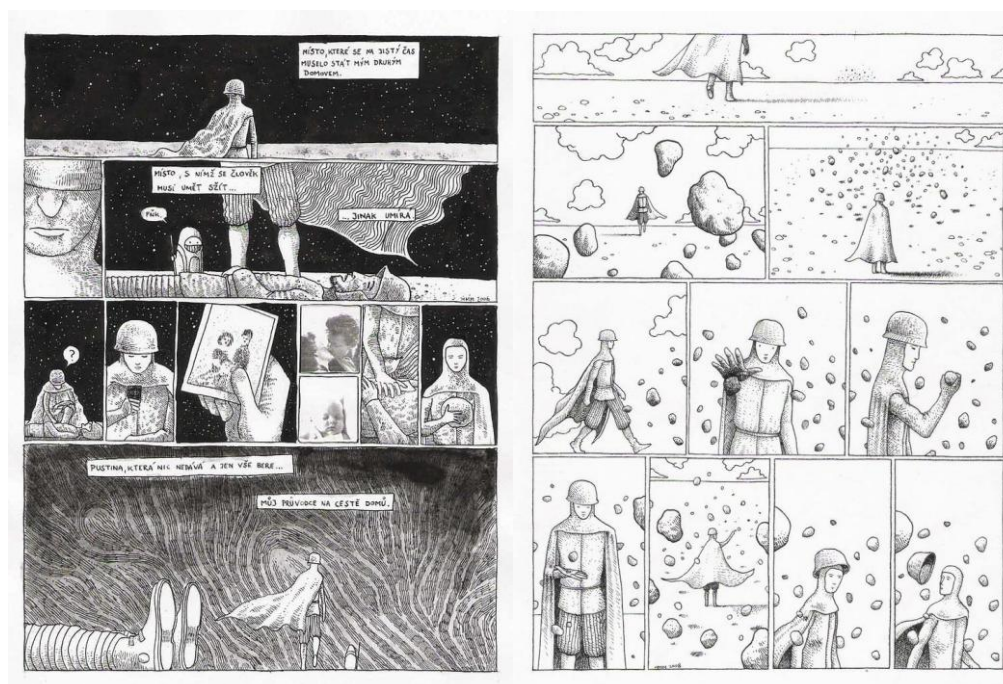
Nikkarin, rozhovor: V českém komiksu to zajímavě bublá. *Proudly - Život na plný úvazek* [online]. Copyright © Proudly, 2017. Všechna práva vyhrazena. [cit. 15. 06. 2017]. Dostupné z: <https://blog.proudly.cz/homepage-proudly-clanky/rozhovor-nikkarin-autor-komiksu>

Martin Pecina - portfolio. *Book-design.eu - Martin Pecina, knižní grafika* [online]. [cit. 15. 6. 2017]. Dostupné z: <http://www.book-design.eu/martin-pecina/>

Stránka z komiksu No. 130 - Grafika - Nikkarin . *Fotografie, grafika, hudba a literatura - HumanART.cz* [online]. Copyright © 2006 [cit. 20. 06. 2017]. Dostupné z:
<http://www.humanart.cz/grafika-14097-stranka-z-komiksu-no-130.html>

11 OBRAZOVÉ PŘÍLOHY

Obrazová příloha ke kapitole 5 - Inspirace

Obr. č. 1 - Nikkarin. Stránka z komiksu No. 130 - Grafika - Nikkarin. *Fotografie, grafika, hudba a literatura - HumanART.cz* [online]. Copyright © 2006 [cit. 20. 06. 2017]. Dostupné z: <http://www.humanart.cz/grafika-14097-stranka-z-komiksu-no-130.html>

238

239

Obr. č. 2 - Craig Thompson. THOMPSON Craig. *Pod dekou*. 1. vyd. Brno: BB/art, 2005. ISBN: 80-7341-603-4, str. 238 - 239

Obrazová příloha ke kapitole 6 - Ilustrace

Ilustrace č. 1 - Zed', Ilustrace č. 2 - Lady Una

Ilustrace č. 3 - Dunstan poznává krásnou trhovkyni, Ilustrace č. 4 - Cesta za zed'

Ilustrace č. 5 - Dunstan poznává svého syna, **Ilustrace č. 6** - Tristan a Viktorie

Ilustrace č. 7 - Pán Stormholdu, **Ilustrace č. 8** - Královny čarodějnice

Ilustrace č. 9 - Synové pána Stormholdu, **Ilustrace č. 10** - Padající hvězda

Ilustrace č. 11 - Tristan a mužiček v nebezpečí, **Ilustrace č. 12** - Brevis proměněn v kozla

Ilustrace č. 13 - Primus a runy, Ilustrace č. 14 - Boj jednorožce se lvem

Ilustrace č. 15 - Yvaine a jednorožec, Ilustrace č. 16 - Tristan a lesní nymfa

Ilustrace č. 17 - Rozběsněná královna čarodějnic, **Ilustrace č. 18** - Útěk

Ilustrace č. 19 - V oblacích, **Ilustrace č. 20** - Tristan proměněn v myš

Ilustrace č. 21 - *Tristan a Yvaine*, **Ilustrace č. 22** - *Královna Yvaine*

Obrazová příloha ke kapitole 7 - Maketa knihy a její grafická úprava

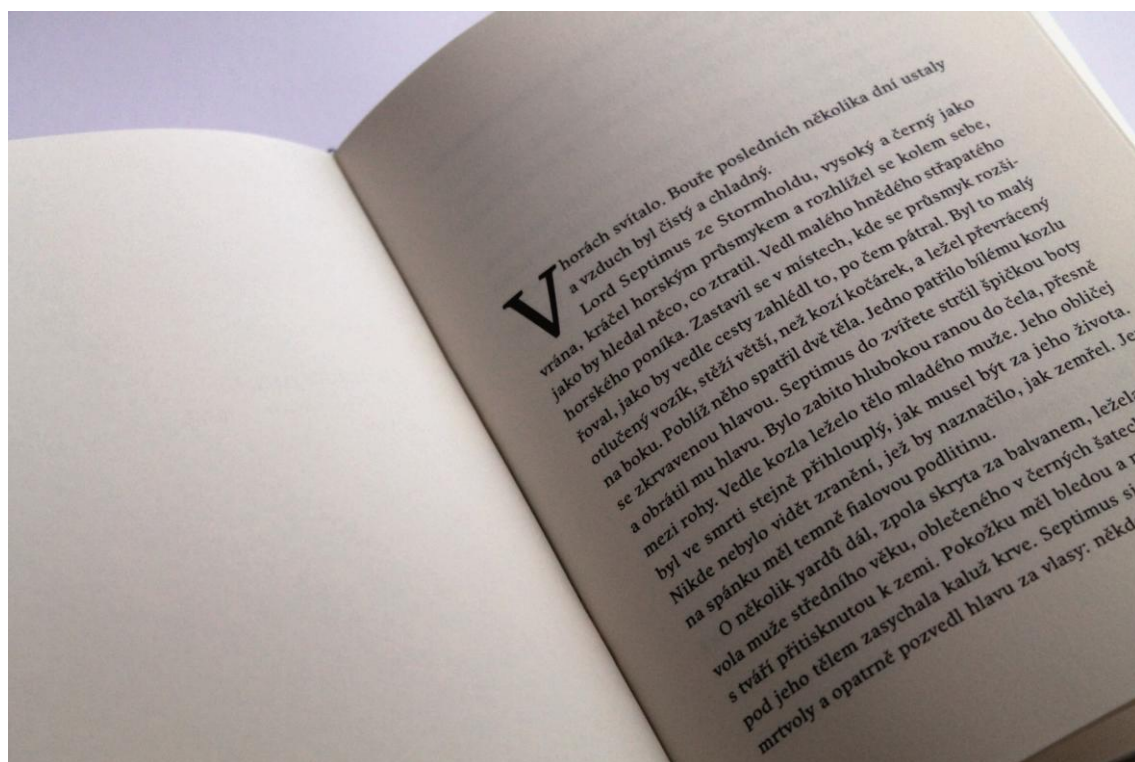
Obr. č. 1 - Obálka

Obr. č. 2 - Předšádka

Obr. č. 3 - Ilustrace v knize

Obr. č. 4 - Sazba